

Bilag til f.t.l. om fonde

vens § 2, stk. 1, nr. 2, omfatter revisionen (foruden statens regnskaber) regnskaber for institutioner, foreninger, fonde m.v., hvis udgifter eller regnskabsmæssige underskud dækkes ved statstilskud eller ved bidrag, afgift eller anden indtægt i henhold til lov. Revisionen, som er såvel en finansiel revision som en forvaltningsrevision, er beskrevet i lovens § 3.

Betingelsen om fyldstegørende offentligt tilsyn vil efter udvalgets opfattelse også være opfyldt, dersom fonden er underlagt det indseende og den styring, der følger af de almindelige statslige budget- og bevillingsregler, jfr. finansministeriets budgetvejledning 1979. Endelig vil et tilstrækkeligt tilsyn kunne følge af reglerne i den lovgivning, hvorved fonden er oprettet, eller af tilsynsbestemmelser fastsat af vedkommende minister for de pågældende institutioner.

Udvalget har på denne baggrund søgt at finde frem til generelle kriterier, som kan danne grundlag for en udskillelse af relevante grupper af selvejende institutioner. Disse kriterier foreslås suppleret med en adgang til at undtage selvejende institutioner efter et konkret skøn.

1°. Fonde, som er oprettet ved lov eller i henhold til lov, og som er undergivet særligt tilsyn af staten.

Udvalget finder, at denne gruppe af institutioner bør holdes uden for fondslovens anvendelsesområde. Efter udvalgets opfattelse – som bekræftes af oversigten – vil der i forbindelse med oprettelsen af sådanne institutioner i loven eller ved udstedelsen af administrative regler være fastlagt sådanne regler, herunder tilsynsregler, som findes hensigtsmæssige for den pågældende institution eller den pågældende type af institutioner.

Det er karakteristisk for disse institutioner, at de ofte varetager funktioner af offentlig-retlig karakter, og at der derfor er behov for regler, der er tilpasset disse funktioner. Udvalgets lovudkast tager derimod typisk sigte på institutioner (fonde), som ved kapitalforvaltning eller erhvervsdrift tilsigter et overskud til uddeling til bestemte formål. Det vil derfor efter udvalgets opfattelse ikke være hensigtsmæssigt – og for visse fonde næppe muligt – at lade fondslovene gælde.

Udvalget foreslår herefter i *stk. 2, nr. 1*, at fonde, som er oprettet ved lov eller i henhold til lov, og som er undergivet særligt tilsyn af staten, ikke skal omfattes af loven.

Udvalget har overvejet, hvorvidt fonde oprettet på statsligt initiativ på anden måde end ved eller i henhold til lov bør undtages.

Udvalgets undersøgelser viser, at det er forholdsvis sjældent, at staten opretter selvejende institutioner, uden at dette sker ved lov eller i henhold til lov. Hvor sådanne institutioner imidlertid oprettes, fører de betragtninger, som er anført under 1°, i et vist omfang til, at institutionerne bør undtages fra fondslovens anvendelsesområde. Efter udvalgets mening er det imidlertid ikke tilstrækkeligt, at institutionen oprettes af staten, eller at staten står som medstifter. Det bør tillige være en betingelse, at institutionen er undergivet tilsyn og løbende kontrol af staten. Efter udvalgets opfattelse bør udskillelsen af disse fonde ske efter en konkret prøvelse hos fondsmyndigheden, jfr. *stk. 3*.

2°. Fonde under offentligt tilsyn, der varetager offentlige formål

Som det fremgår af oversigten, findes der navnlig inden for det sociale område, undervisningsområdet og industriministeriets område en stor gruppe af private selvejende institutioner, som er undergivet tilsyn i forbindelse med modtagelsen af tilskud fra det offentlige, enten i form af driftstilskud eller som betaling for institutionspladser, som en kommune har truffet aftale med institutionen om, med henblik på opfyldelsen af lovmæssige kommunale forpligtelser.

Det fremgår endvidere af oversigten, at disse institutioner normalt er undergivet et løbende tilsyn fra vedkommende offentlige myndigheds side. For institutioner, der modtager statsligt driftstilskud på halvdelen af driftsudgifterne eller mere, er eller vil der blive etableret et tilsyn efter de retningslinier, som er anført i finansministeriets cirkulærskrivelse af 13. november 1980, jfr. afsnit 4 i bilag 2.

Efter udvalgets opfattelse er der ikke tilstrækkelig begrundelse for, at fondslovene skal gælde ved siden af de regler, der – i form af vilkår for tilskud, standardvedtægter m.v. – er fastlagt for de enkelte typer af institutioner. Disse vilkår findes ofte i admini-